

Bruksela, 3 lipca 2026 r.
(OR. en)

11116/26

ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
EIB
ECB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	ZALECENIE RADY w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Danii

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady oraz sfinalizowanej przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy, oparty na wniosku Komisji COM(2026) 204 final.

ZALECENIE RADY

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Danii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97¹, w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.
- (2) W dniu 25 listopada 2025 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym nie wskazała Danii jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro² w dniu 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – w dniu 9 marca 2026 r.
- (3) W dniu 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Wskazano w nim trzy wymogi transformacyjne, tzn. innowacje, dekarbonizację i konkurencyjność oraz bezpieczeństwo, które stanowią podstawowe filary zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

² Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/2434/oj>.

- (4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równoległe z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)³. Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.
- (5) W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Danii na 2026 r. Oceniała w nim postępy Danii we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Danię. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoi Dania. Oceniono w nim również postępy Danii we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) W dniu 21 stycznia 2025 r. Rada, na podstawie oceny i zalecenia Komisji, przyjęła zalecenie w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Danii⁴. Plan obejmuje lata 2025–2028 oraz określa ograniczenie budżetowe w postaci maksymalnej stopy wzrostu wydatków netto na okres czterech lat. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 5,0 % w 2025 r., 5,7 % w 2026 r., 3,8 % w 2027 r. oraz 2,9 % w 2028 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2023, wynoszącym: 12,6 % w 2025 r., 18,9 % w 2026 r., 23,5 % w 2027 r. oraz 27,1 % w 2028 r.
- (7) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę⁵, a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r. W następstwie wniosku Danii i na zalecenie Komisji Rada w dniu 8 lipca 2025 r. przyjęła zalecenie zezwalające Danii na odchylenie od zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto⁶. Okres, w którym uruchomiona zostaje krajowa klauzula wyjścia (2025–2028), umożliwia Danii zmianę priorytetów wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych lub zwiększenie dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, tak aby trwale wyższe wydatki na obronę nie zagrażały stabilności finansów publicznych w perspektywie średniookresowej.

⁴ Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Danii (Dz.U. C, C/2025/654, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁵ Komunikat Komisji, „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu”, Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

⁶ Zalecenie Rady zezwalające Danii na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia) (Dz.U. C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) W dniu 30 kwietnia 2026 r. Dania przedłożyła swoje roczne sprawozdanie z postępów za 2026 r.⁷ zawierające informacje na temat przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto.
- (9) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 2,9 %, a inflacja HICP – 1,8 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB wzrośnie o 1,9 % w 2026 r. i o 1,8 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 1,8 % w 2026 r. i 1,9 % w 2027 r.
- (10) Według danych Eurostatu⁸ nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych Danii spadła z 4,5 % PKB w 2024 r. do 2,9 % PKB w 2025 r. Spadek nadwyżki w 2025 r. odzwierciedla głównie wyższe wydatki na obronność. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy nadwyżka przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 0,9 % PKB w 2026 r. i 0,5 % w 2027 r. Spadek nadwyżki w 2026 r. odzwierciedla głównie wyższe wydatki, w szczególności na obronność, a także niektóre działania po stronie dochodów.
- (11) Według danych Eurostatu⁹ dług sektora instytucji rządowych i samorządowych spadł z 30,5 % PKB na koniec 2024 r. do 27,9 % PKB na koniec 2025 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma spaść do 27,0 % do końca 2026 r., a następnie do 26,2 % do końca 2027 r.

⁷ Roczne sprawozdania z postępów za 2026 r. są dostępne na stronie: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

⁹ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

- (12) Według danych Eurostatu¹⁰ całkowite wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych na obronność w Danii wyniosły 2,2 % PKB w 2025 r., co oznacza wzrost o 1,0 punkt procentowy PKB w porównaniu z rokiem odniesienia 2021. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że w 2026 r. wydatki te wyniosą 2,6 % PKB, co odpowiada wzrostowi o 1,4 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2021 r.¹¹
- (13) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Dania nie przyjęła nowych środków polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa¹².
- (14) Według obliczeń Komisji wydatki netto w Danii wzrosły o 7,3 % w 2025 r., a o 10,9 % w ujęciu łącznym w latach 2024 i 2025. Wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,0 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024 i 2025 skumulowana stopa wzrostu wydatków netto jest niższa niż zalecana maksymalna stopa wzrostu¹³.

¹⁰ Eurostat, wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych (COFOG).

¹¹ Definicja „wydatków na obronę” według NATO różni się od definicji „obrony narodowej” według klasyfikacji COFOG. Mogą ponadto występować różnice związane z czasem rejestracji wydatków, w szczególności wydatków na sprzęt wojskowy, ponieważ sprawozdawczość NATO opiera się na innych zasadach dotyczących czasu rejestracji niż rachunki narodowe.

¹² Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

¹³ Ponieważ Dania korzysta z elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, ocena zgodności opiera się na drugim z tych porównań.

- (15) Na podstawie obliczeń Komisji przewiduje się, że wydatki netto w Danii wzrosną o 6,7 % w 2026 r., a o 18,3 % w ujęciu łącznym w latach 2024, 2025 i 2026. Przewidywany wzrost wydatków netto w 2026 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 0,4 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024, 2025 i 2026 przewidywana skumulowana stopa wzrostu wydatków netto jest niższa niż zalecana maksymalna stopa wzrostu¹⁴.
- (16) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.
- (17) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), przebiega w Danii w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest utrzymanie obecnej dynamiki, a jednocześnie zmaksymalizowanie wpływu inwestycji w terenie. Dania podejmuje już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Danię w przeglądzie śródkresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródkresowego¹⁵.

¹⁴ Ponieważ Dania korzysta z elastyczności przewidzianej w krajowej klauzuli wyjścia, ocena zgodności opiera się na drugim z tych porównań.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego.

- (18) Dania mierzy się z kilkoma wyzwaniami, które dotyczą innowacyjności i wydajności, transformacji energetycznej, zrównoważonego rolnictwa, gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarowania odpadami, umiejętności i mieszkalnictwa.
- (19) Wzrost wydajności jest nadal skoncentrowany w niewielkiej liczbie dużych przedsiębiorstw, natomiast małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) nadal napotykają bariery utrudniające wprowadzanie innowacji i wykorzystanie nowych technologii, zwłaszcza poza regionem stołecznym, co wskazuje na ograniczone upowszechnianie innowacji wśród MŚP. Dania poczyniła postępy we wspieraniu innowacji dzięki porozumieniom politycznym dotyczącym wieloletniego finansowania badań naukowych i innowacji oraz zwiększenia transferu wiedzy i technologii z uczelni do przedsiębiorstw. Mimo że ostatnie środki z zakresu polityki są oceniane pozytywnie, nie eliminują one w pełni konkretnych słabości systemu innowacji. Zwiększenie dostępu do bardziej ukierunkowanych i usprawnionych instrumentów wspierania innowacji, zmniejszenie fragmentacji i obciążeń administracyjnych, poprawa przepływu wiedzy między instytucjami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz wzmocnienie krajowych ram zamówień publicznych na innowacje pomogłyby MŚP we wdrażaniu najnowocześniejszych rozwiązań i bardziej aktywnym uczestnictwie w ekosystemach badań naukowych i innowacji.
- (20) Dostęp do finansowania zwiększania skali działalności ma kluczowe znaczenie dla wspierania wzrostu innowacyjnych przedsiębiorstw oraz ich wkładu w wydajność i dynamikę gospodarczą. Pomimo stosunkowo dużego rynku akcji liczba pierwszych ofert publicznych jest niska, a rynek jest zdominowany przez niewielką liczbę dużych przedsiębiorstw. Jednocześnie w ostatnich latach aktywność w zakresie kapitału wysokiego ryzyka nie ulegała znaczącym zmianom, podczas gdy niektóre duńskie przedsiębiorstwa poszukują kapitału na zwiększenie skali działalności, przenosząc działalność na większe rynki międzynarodowe, charakteryzujące się głębszymi zasobami kapitałowymi i bardziej sprzyjającymi warunkami do zwiększania skali. Oznacza to, że istnieje możliwość dalszego rozwoju kapitału na etapie wzrostu i poprawy warunków przeprowadzania pierwszych ofert publicznych w Danii, co pozwoliłoby pozyskać kapitał na ekspansję, umiędzynarodowienie i innowacje lokalnych, dynamicznych przedsiębiorstw. Większa mobilizacja oszczędności gospodarstw domowych i instytucji na inwestycje kapitałowe, w tym przez wyeliminowanie niedociągnięć związanych z duńskimi rachunkami inwestycyjnymi i oszczędnościowymi, pomogłaby jeszcze bardziej pogłębić krajowe rynki kapitałowe i zwiększyć podaż finansowania długoterminowego.

- (21) W 2025 r. 92,4 % produkcji energii elektrycznej netto w Danii pochodziło ze źródeł odnawialnych, co stanowiło najwyższy odsetek w UE w tym roku, a także najwyższy odsetek w historii Danii. W następstwie trudności w realizacji planu rozwoju morskiej energetyki wiatrowej pod koniec 2025 r. ogłoszono nowe przetargi na morskie farmy wiatrowe, oferując potencjalnym deweloperom wsparcie państwa w ramach modelu dwukierunkowego kontraktu różnicowego. Dania skorzystała z ram pomocy państwa na potrzeby Paktu dla czystego przemysłu (CISAF). W 2025 r. przyjęto albo wiarygodnie zapowiedziano dalsze środki mające na celu przyspieszenie wdrażania energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej w kraju, w tym w odpowiedzi na zalecenia krajowego zespołu ds. kryzysu energetycznego (NEKST).
- (22) Wysoki udział energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym Danii oznacza, że dalsza elektryfikacja we wszystkich sektorach może stanowić istotny czynnik sprzyjający dekarbonizacji i zapewnieniu przystępnych cen energii, zwłaszcza w kontekście niestabilnych rynków paliw kopalnych. Ważny krok podjęto w dniu 1 stycznia 2026 r., kiedy to podatek od energii elektrycznej dla gospodarstw domowych obniżono z 72,7 øre do zaledwie 0,8 øre za kilowatogodzinę. Jest to pożądana zmiana również ze względu na przystępność cenową energii, jako że rachunki za energię elektryczną duńskich gospodarstw domowych w 2025 r. należały do najwyższych w UE, głównie ze względu na opodatkowanie. Obniżenie podatku od energii elektrycznej dla gospodarstw domowych ma jednak charakter jedynie tymczasowy (dwa lata). W przypadku konsumentów przemysłowych podatki od energii elektrycznej są już w dużej mierze możliwe do odzyskania. Dania mogłaby lepiej wykorzystać swój potencjał dzięki dalszemu wspieraniu elektryfikacji, w tym przez przyjęcie kompleksowej strategii w tym zakresie, określającej większą liczbę środków strukturalnych oraz cele sektorowe z konkretnymi terminami realizacji.

- (23) Pomimo znacznych inwestycji w sieć elektroenergetyczną w ostatnich latach przepustowość sieci w Danii została wyczerpana ze względu na bezprecedensowe zapotrzebowanie na nowe połączenia, w szczególności ze strony centrów danych, projektów Power-to-X oraz systemów magazynowania energii. Zmusiło to krajowego operatora systemu przesyłowego energii elektrycznej do tymczasowego zawieszenia (obowiązującego do 3 czerwca) zawierania nowych umów przyłączeniowych i wydłużenia czasu rozpatrywania projektów na etapie kontroli i w fazie zaawansowania. Chociaż wdrożono lub w wiarygodny sposób zapowiedziano pewne środki mające na celu zaradzenie tej sytuacji i przyspieszenie rozbudowy sieci, przepustowość sieci prawdopodobnie pozostanie ograniczona w perspektywie średnioterminowej. W tym kontekście Dania mogłaby podjąć działania w celu skrócenia średniego czasu rozpatrywania wniosków o pozwolenia środowiskowe przez właściwe agencje, w tym przez zapewnienie odpowiedniego poziomu zatrudnienia. Dania mogłaby również rozważyć działania służące dalszej poprawie zarządzania kolejkami przyłączeniowymi do sieci oraz zwiększeniu elastyczności sieci, tak aby zoptymalizować wykorzystanie istniejącej infrastruktury sieciowej. Ponadto duńscy konsumenci energii elektrycznej są nadal narażeni na wahania cen, przy czym gwałtowne wzrosty występują w okresach niskiej produkcji energii ze źródeł odnawialnych, gdy istnieje większe prawdopodobieństwo, że kosztowna produkcja energii z paliw kopalnych doprowadzi do ustalenia cen krańcowych, co podkreśla niezmiennie znaczenie czystych rozwiązań w zakresie elastyczności niezwiązanej z paliwami kopalnymi, takich jak magazynowanie energii i narzędzia reagowania na zapotrzebowanie, w celu zrównoważenia podaży i popytu we wszystkich odpowiednich przedziałach czasowych.

- (24) Sektor rolny jest głównym źródłem emisji gazów cieplarnianych w Danii, które są objęte rozporządzeniem w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego¹⁶. Intensywne praktyki rolnicze powodują również nadmierne wymywanie i odpływ składników odżywczych z pól, co ma poważne konsekwencje dla zdrowia gleb, środowiska naturalnego oraz dla ekosystemów wodnych i morskich. Zapewnienie bardziej zrównoważonego charakteru sektora rolno-spożywczego ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów klimatycznych i zapewnienia trwałego dobrobytu. Porozumienie polityczne w sprawie ochrony środowiska naturalnego w Danii osiągnięte w dniu 18 listopada 2024 r. pozostaje kluczowymi krajowymi ramami polityki wyznaczającymi kierunek działań w tym obszarze. W 2025 r. każda z 23 lokalnych struktur trójstronnych ustanowionych na mocy porozumienia przyjęła plan przekształcenia użytków rolnych w obszary przyrodnicze. Ponadto osiągnięto porozumienie w sprawie nowego rozporządzenia w sprawie azotu, które stanowi, że od 2027 r. na rolników w całym kraju będą nakładane limity emisji azotu. Oczekuje się, że ten nowy model pozwoli zmniejszyć emisje azotu o 7 900 ton. W oparciu o te pozytywne działania nadal kluczowe pozostaje szybkie wdrożenie uzgodnionych środków, tak aby zapewnić osiągnięcie do 2030 r. celów klimatycznych i środowiskowych określonych w duńskim porozumieniu w sprawie ochrony środowiska naturalnego. Dania odniosłaby również korzyści ze zbadania synergii między działaniami, które należy uwzględnić w krajowym akcie o przyrodzie i różnorodności biologicznej, a szeregiem zobowiązań zawartych w planie odbudowy zasobów przyrodniczych.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857 z dnia 19 kwietnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Dz.U. L 111 z 26.4.2023, s. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>.

- (25) Pomimo niedawnych starań Dania nadal stoi przed wyzwaniami związanymi z przejściem na silniejszą gospodarkę o obiegu zamkniętym i poprawą polityki gospodarowania odpadami. Duńska gospodarka jest nadal w dużym stopniu uzależniona od surowców pierwotnych i materiałów importowanych. Zgodnie z najnowszymi danymi Eurostatu Dania zajmuje jedną z najwyższych pozycji w UE pod względem ilości marnowanej żywności (2023 r.), odpadów komunalnych (2024 r.) i odpadów opakowaniowych (2023 r.) w przeliczeniu na mieszkańca¹⁷. Ponadto Dania spala (w celu odzysku energii) największą ilość odpadów komunalnych na mieszkańca w UE, wskaźnik powtórnego wykorzystania materiałów utrzymuje się poniżej średniej UE, a udział odpadów komunalnych poddanych recyklingowi nie wykazuje wyraźnej tendencji wzrostowej. Ustanowienie systemu selektywnej zbiórki wszystkich strumieni odpadów w większości gmin, bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące gospodarowania odpadami komercyjnymi, reformy mające na celu liberalizację rynku spalania odpadów oraz nowy system rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do opakowań to pozytywne kroki, ale konieczne są dodatkowe działania w celu zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych i opakowaniowych, zwiększenia ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz odejścia od spalania odpadów komunalnych nadających się do ponownego użycia i recyklingu. Zbliżająca się ponowna ocena i przegląd krajowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym stanowią okazję do określenia nowych inicjatyw. Mogłyby one obejmować zachęty do projektowania opakowań i produktów w sposób bardziej zgodny z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym oraz do zwiększonego wykorzystania surowców wtórnych.
- (26) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, edukacji i szkoleń i ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Danii mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

¹⁷ Siedem państw członkowskich nie przekazało danych za 2024 r. dotyczących odpadów komunalnych, a cztery państwa członkowskie nie przekazały danych za 2023 r. dotyczących odpadów opakowaniowych.

- (27) Zasoby rynku pracy w Danii nadal się kurczą, przy czym odnotowuje się niskie wskaźniki bezrobocia i wzrost siły roboczej; można jednak zauważyć tendencję do nieznacznego wzrostu bezrobocia. Rosnąca liczba pracowników wynika głównie z wchodzenia na rynek pracy siły roboczej z zagranicy oraz osób starszych i bardzo młodych; jednocześnie niedobory i niedopasowanie umiejętności mogą hamować zatrudnienie i wzrost gospodarczy. Niedobory wykwalifikowanych pracowników są powszechne w niektórych zawodach związanych z ochroną zdrowia i opieką, ale są szczególnie odczuwalne w sektorach wspierających transformację ekologiczną i cyfrową. W przypadku transformacji cyfrowej dotyczy to w szczególności specjalistów w dziedzinie ICT, ale także umiejętności cyfrowych wymaganych w większości sektorów. Jeżeli chodzi o zieloną transformację, dotyczy to szeroko pojętej branży budowlanej i inżynierii lądowej, w tym umiejętności potrzebnych do budowy i renowacji budynków mieszkalnych, tj. w zakresie instalacji grzewczych i izolacji, ale również w odniesieniu do budowy wielkoskalowych projektów energetycznych. Chociaż podjęto pewne działania w ramach reform mających na celu zapewnienie odpowiedniego napływu nowych uczniów do szkół zawodowych, wysoka i rosnąca liczba osób wcześniej kończących naukę sprawia, że coraz więcej osób prawdopodobnie nie posiada umiejętności podstawowych. Niedobory umiejętności są dodatkowo pogłębiane przez utrzymujące się nierówności w poziomie kształcenia i szkolenia na szczeblu regionalnym, o czym świadczą wyniki egzaminów kończących obowiązkową naukę szkolną, w szczególności w zakresie umiejętności czytania i pisania oraz umiejętności rozumowania matematycznego. Aby sprostać tym wyzwaniom, Dania powinna ponadto dążyć do przyciągnięcia większej liczby wykwalifikowanych nauczycieli do gminnych szkół podstawowych i szkół średnich I stopnia (folkeskole).

- (28) Chociaż Dania podjęła działania mające na celu zwiększenie dostępności mieszkań dzięki zapewnieniu niekomercyjnych mieszkań społecznych, należy zwiększyć skalę ogólnego budownictwa mieszkaniowego, aby zaspokoić wysoki popyt, w szczególności w regionie stołecznym. Wysokie ceny nieruchomości mieszkalnych zamieszkiwanych przez właściciela, długi czas oczekiwania na niekomercyjne mieszkania społeczne oraz skomplikowane procedury planowania i przepisy dotyczące zagospodarowania przestrzennego mające zastosowanie do nowych budynków doprowadziły do utrzymujących się niedoborów mieszkań przystępnych cenowo dla gospodarstw domowych o niższych dochodach. Częściowo wskutek tego gospodarstwa domowe o niskich dochodach, osoby będące jedynym żywicielem rodziny oraz wiele młodych osób mieszkających samotnie mierzy się z wysokimi – w stosunku do dochodów – kosztami mieszkaniowymi. W celu zwiększenia podaży tańszych mieszkań, a tym samym poprawy ich przystępności cenowej dla gospodarstw domowych o niższych dochodach, ważne będzie uzupełnienie podjętych już działań służących lepszemu dostosowaniu pułapów cenowych budowy niekomercyjnych mieszkań społecznych do cen rynkowych o środki wspierające budownictwo mieszkaniowe w szerszym ujęciu, w szczególności przez uproszczenie procedur planistycznych i przegląd przepisów dotyczących planowania przestrzennego,

NINIEJSZYM ZALECA Danii podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Dalsze przestrzeganie maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto, zaleconych przez Radę w dniu 21 stycznia 2025 r., przy jednoczesnym wykorzystaniu elastyczności w ramach krajowej klauzuli wyjścia uruchomionej przez Radę. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne ze zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE.
2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Utrzymanie tempa realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnioną w kontekście śródkresowego przeglądu ram polityki spójności.
3. Wspieranie MŚP w prowadzeniu działalności innowacyjnej i wdrażaniu nowych technologii przez poprawę dostępu do instrumentów finansowania innowacji, promowanie upowszechniania wiedzy oraz wzmocnienie krajowych ram zamówień publicznych na innowacje. Poprawę dostępu do finansowania zwiększania skali działalności z wykorzystaniem kapitału wzrostu i publicznych rynków akcji oraz dalsze mobilizowanie oszczędności krajowych za pośrednictwem inwestycji kapitałowych gospodarstw domowych i inwestorów instytucjonalnych.
4. Przyspieszenie tempa elektryfikacji. Wspieranie niezbędnej modernizacji sieci elektroenergetycznych na poziomie przesyłu i dystrybucji oraz optymalizacji istniejącej infrastruktury. Wspieranie reakcji strony popytowej, magazynowania energii oraz innych rozwiązań zapewniających elastyczność niezwiązaną z paliwami kopalnymi. Kontynuowanie wdrażania środków, których celem jest zmniejszenie intensywności działalności rolniczej i hodowlanej. Zwiększenie roli polityk dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarowania odpadami przez propagowanie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów komunalnych i innych odpadów.

5. Rozwiązanie problemu niedoborów kwalifikacji w celu zaspokojenia potrzeb rynku pracy.
Zintensyfikowanie działań na rzecz poprawy umiejętności podstawowych, rozwiązania problemu nierówności w kształceniu i szkoleniu, przeciwdziałania niedoborom wykwalifikowanych nauczycieli oraz wyeliminowania zjawiska wczesnego kończenia nauki.
6. Zwiększenie podaży mieszkań, w szczególności w największych miastach, dzięki uproszczeniu procedur planistycznych i przeglądowi przepisów dotyczących planowania przestrzennego w celu ułatwienia budowy nowych lokali mieszkalnych.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
